

NOU

Norges offentlige utredninger 2019:7

Arbeid og inntektssikring

Tiltak for økt sysselsetting

Arbeid og inntektssikring – tiltak for økt sysselsetting

Sysselesettingsutvalgets
ekspertgruppe

Sysselelsettingsutvalget ekspertgruppe

- Professor Steinar Holden, leder
 - Professor Grete Brochmann
 - Professor Lars Calmfors
 - Fylkesdirektør i NAV Elisabeth Holen
 - Seniorforsker Knut Røed
 - Forsker Kristine von Simson
-
- Arbeidslivets parter skal delta i fase to av sysselelsettingsutvalget
 - Utgangspunkt i forslagene fra ekspertgruppen og ev. nye forslag

Ekspertgruppen er bl.a. bedt om å:

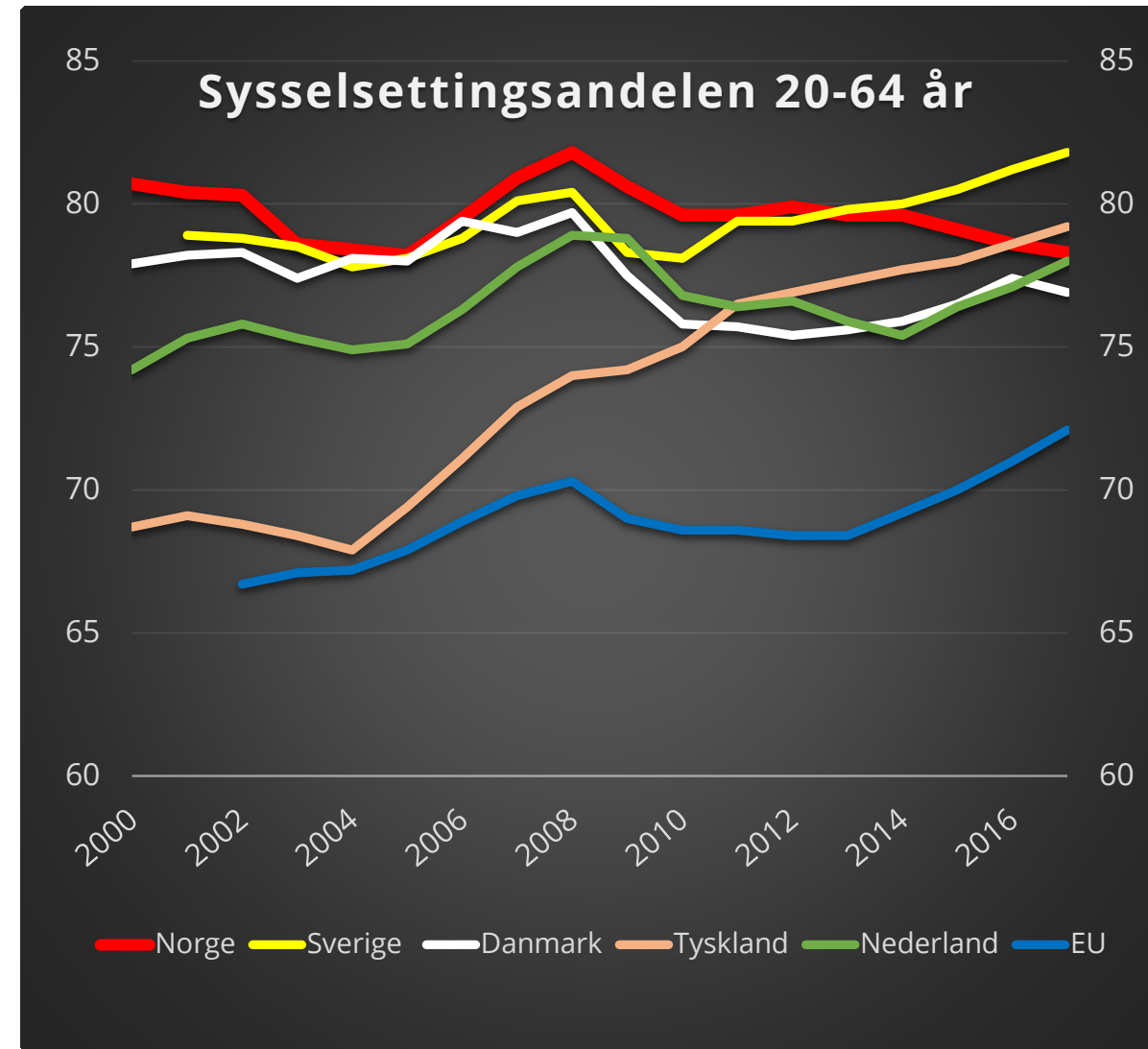
- Analysere utviklingen i sysselsetting og mottak av ytelser
- Foreslå tiltak for økt sysselsetting og færre på langvarige ytelser
- Vekt på utsatte grupper

Hvorfor økt sysselsetting?

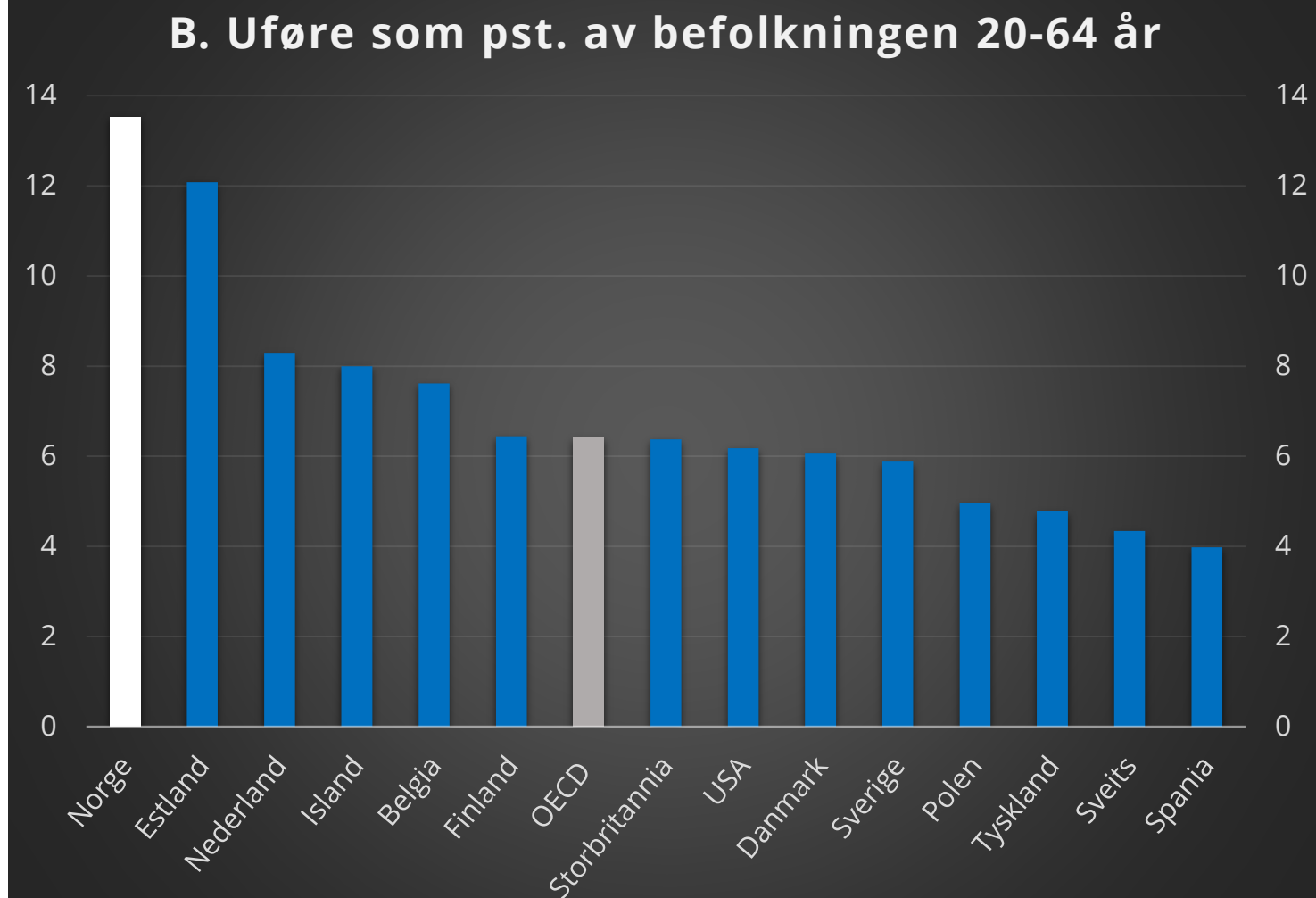
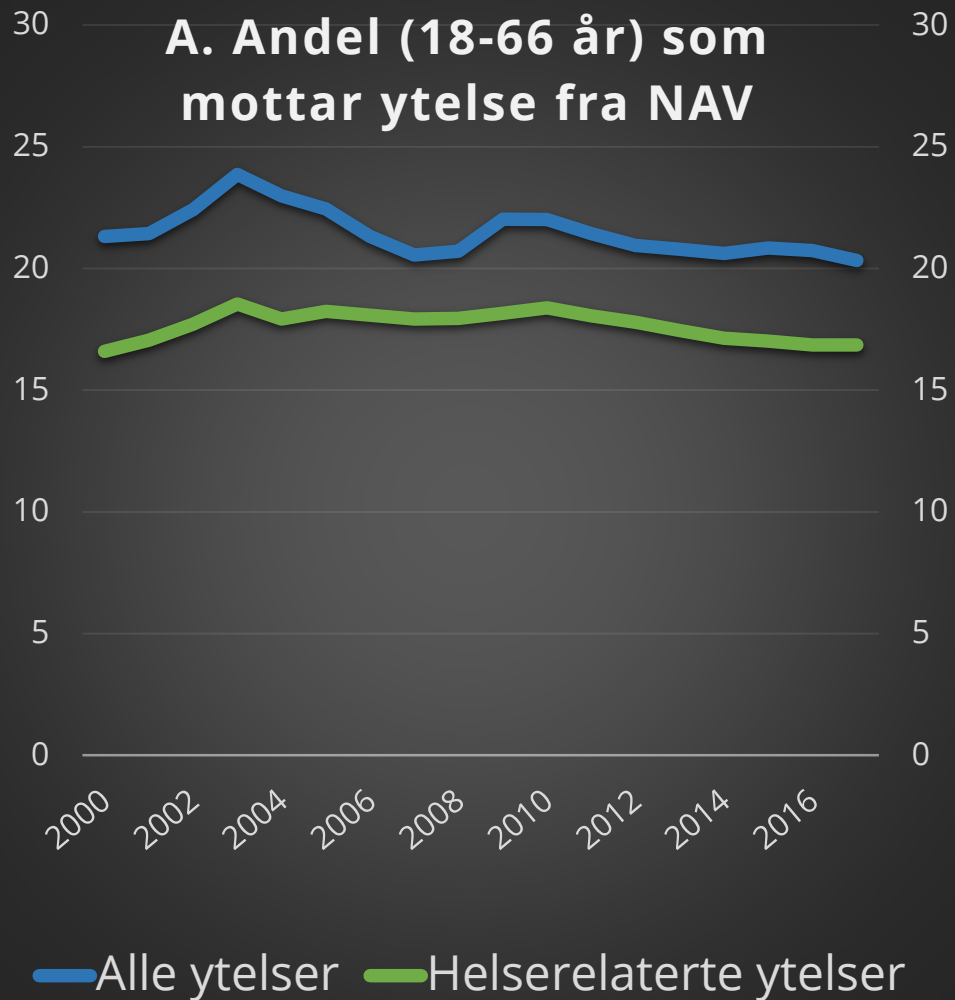
- Økt verdiskaping og bedre offentlige finanser
- Velferdssystemet mer robust
- Mulighet til forsørgelse og selvrealisering
- Sentralt virkemiddel mot fattigdom

Fall i sysselsettingsandelen

- Høyt sysselsettingsnivå i Norge
- To prosentpoeng lavere i 2018 enn i 2000
- Svakere utvikling i sysselsettingen enn i mange andre land
- Unge med lav utdanning har større problemer på arbeidsmarkedet

Ytelsler: Høyt og stabilt nivå

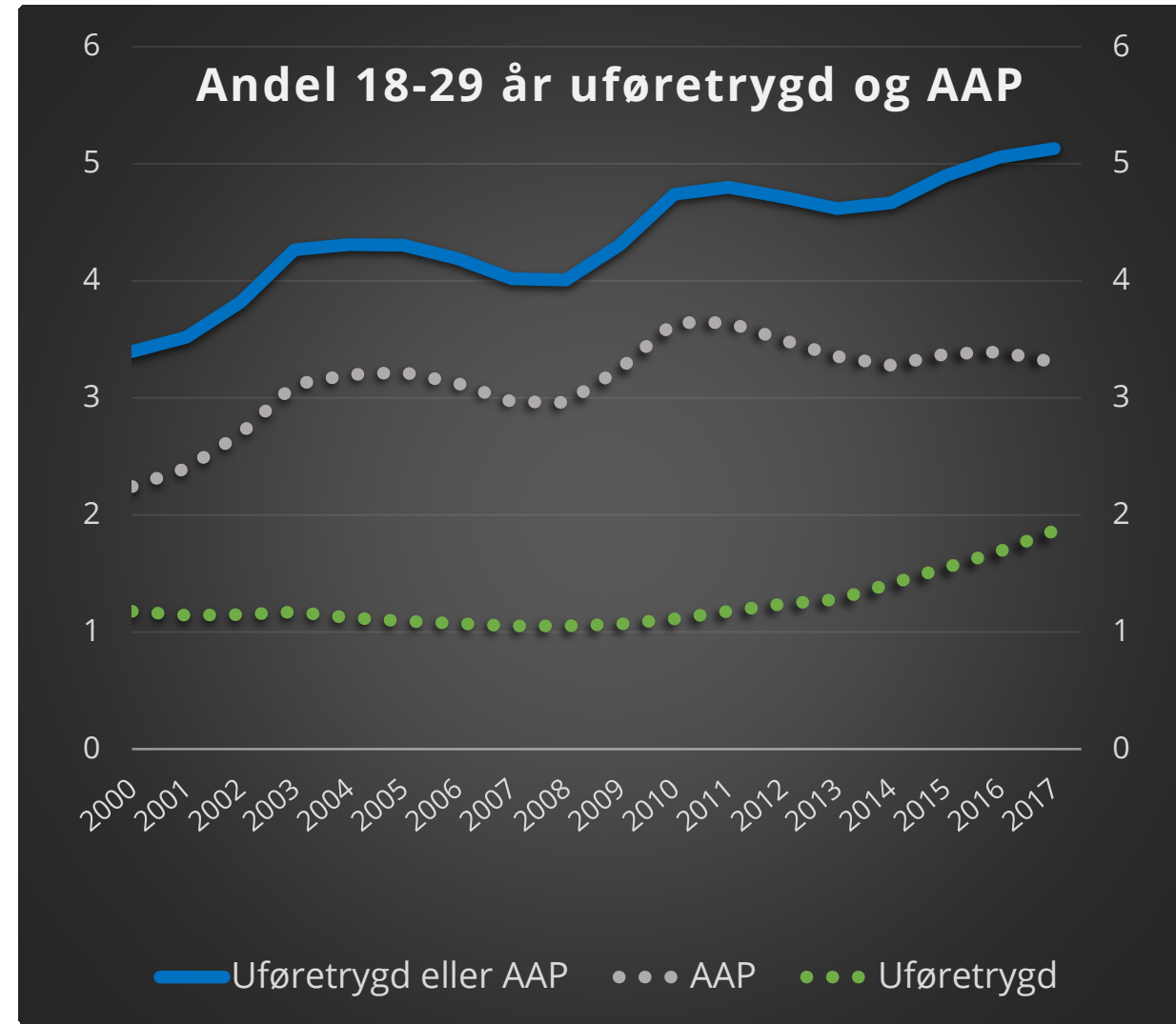

Ekspertgruppens forslag

- Unge – bedre insentiver og mer oppfølging
- Sykepenger – økt bruk av gradering
- Arbeidsorientert uføretrygd
- Andre justeringer i trygdesystemet
- Kompetanse og kvalifisering
- Helse, oppfølging og arbeid
- Lettere innpass i arbeidslivet
- Bedre sysselsettingsmuligheter for eldre

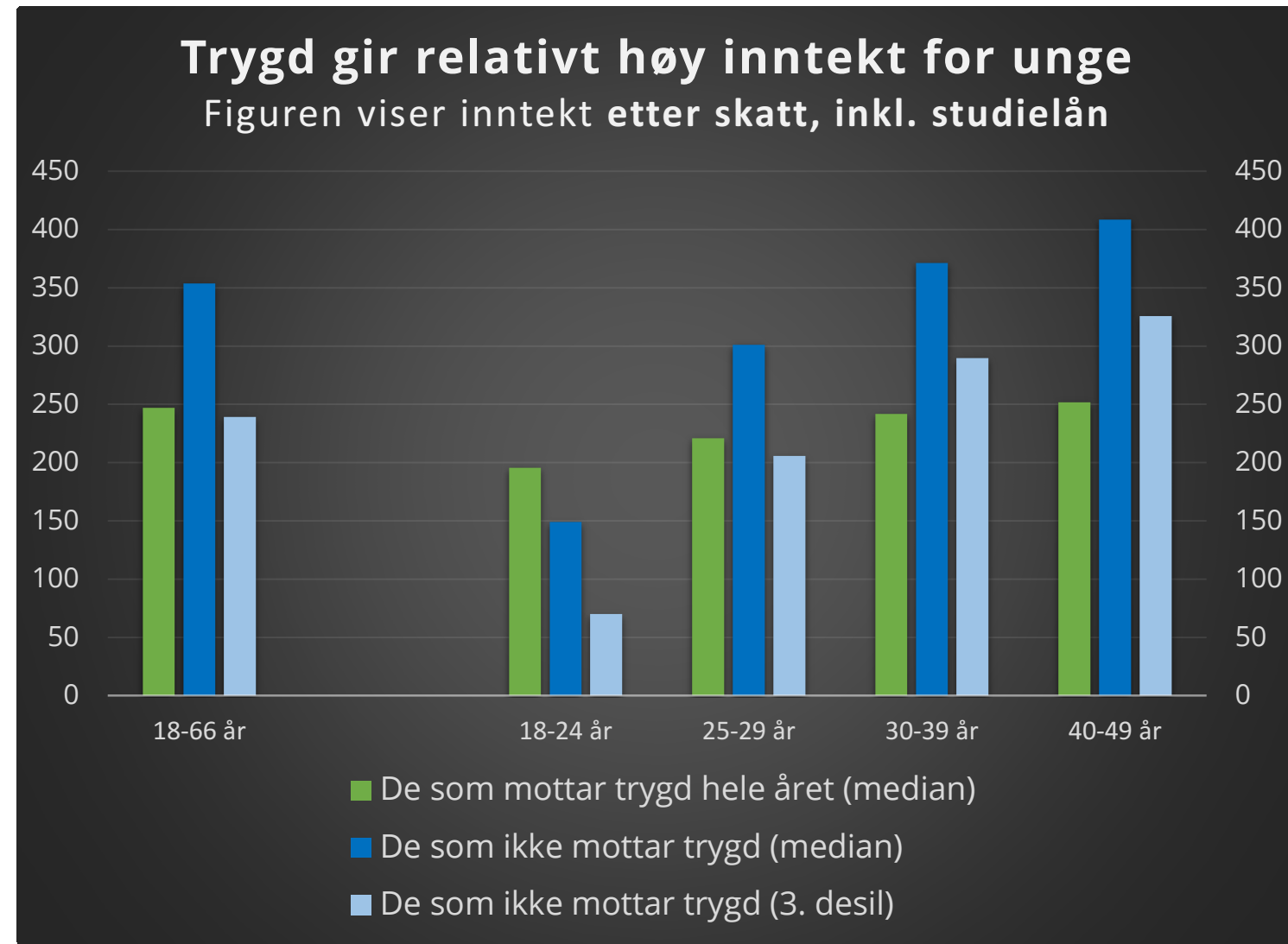
Flere unge mottar helserelevante ytelser

- For mange unge på arbeidsavklaringspenger er helse ikke nødvendigvis hovedårsaken til mangel på arbeid
- AAP kan medføre et uheldig fokus på helse og svekke mulighetene for å komme i arbeid
- AAP er økonomisk gunstig, men ofte lite oppfølging

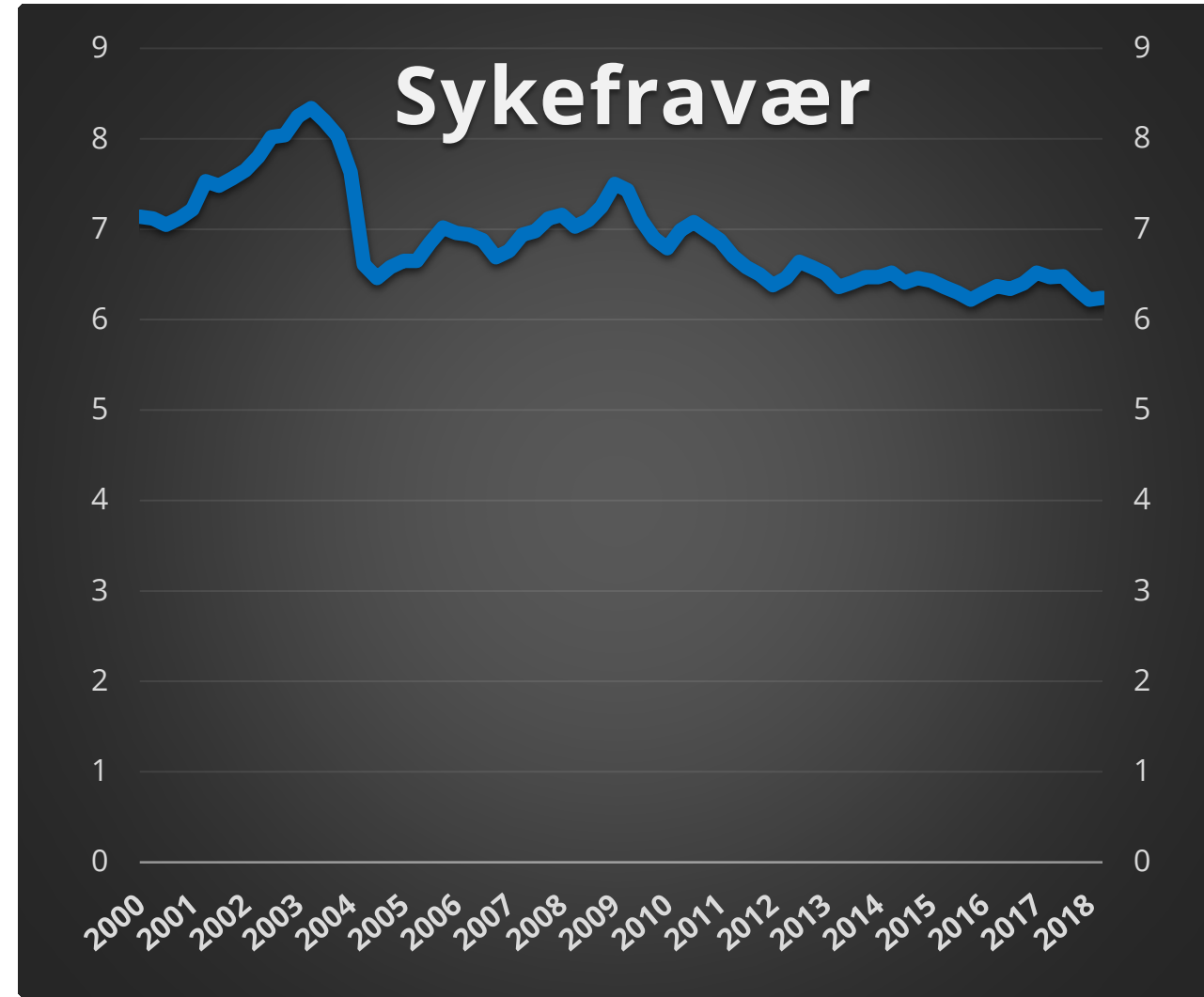
Justeringer i AAP for unge

- Lavere minsteytelse (18–24 år)
 - Differensiere etter alder
 - Vurdere å skille mellom hjemme- og borteboende
- Fjerne «ung ufør-tillegg» for AAP
- Begrense tilgangen til AAP for unge med lav tidligere arbeidsinntekt
- Mer bruk av kvalifiseringsprogrammet
- Bedre oppfølging og tiltak (uavhengig av ytelse)

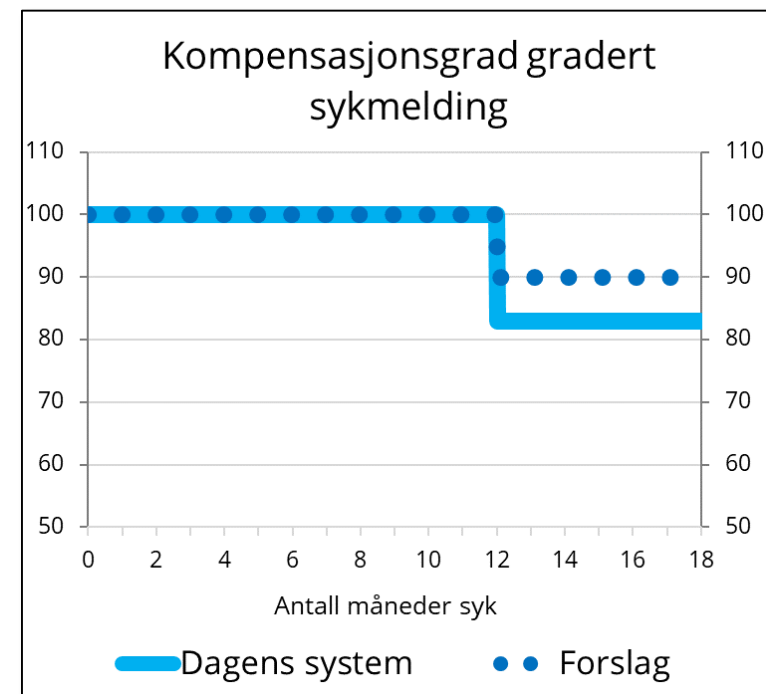
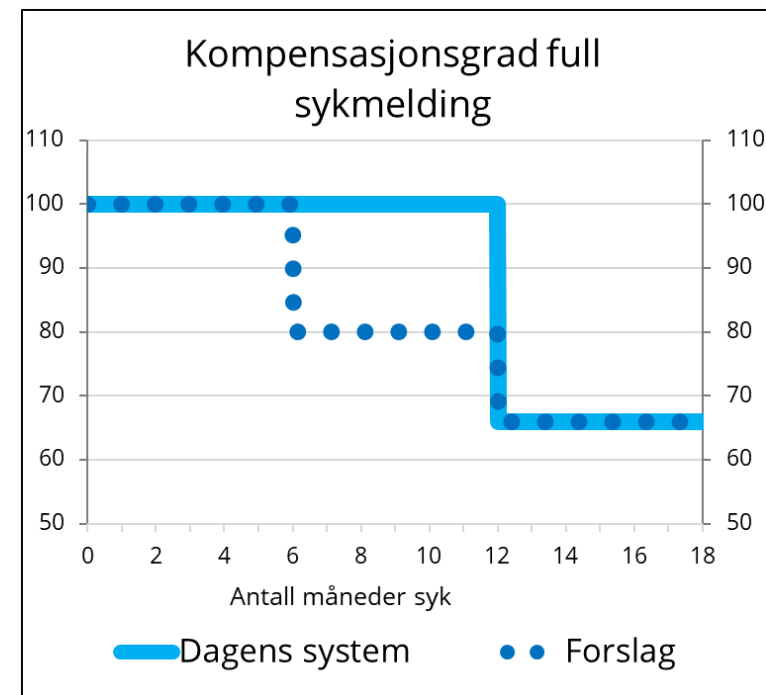
Sykepengeordningen

- Lange sykefravær kan være starten på veien ut av arbeidslivet
- Gradering bidrar til redusert sykefravær, men brukes for lite
- Dagens ordning gir svake insentiver for arbeidstakere og arbeidsgivere

Ny sykepengeordning

- Varighet avhengig av gradering
 - 12 fulltidsmåned. Maks 18 mnd.
- 100 pst. kompensasjon første 6 fulltidsmåned, deretter 80 pst. kompensasjon
- Arbeidsgivers finansieringsansvar forskyves fra korte til lange fravær
- Kortere arbeidsgiverperiode (fra 16 til 7 dager)
- Arbeidsgiver dekker
 - 10 pst opp til 50 pst av fulle sykepenger
 - 25 pst for høyere sykmelding (anslag)
 - Kostnadsnøytral modell

Uføretrygd

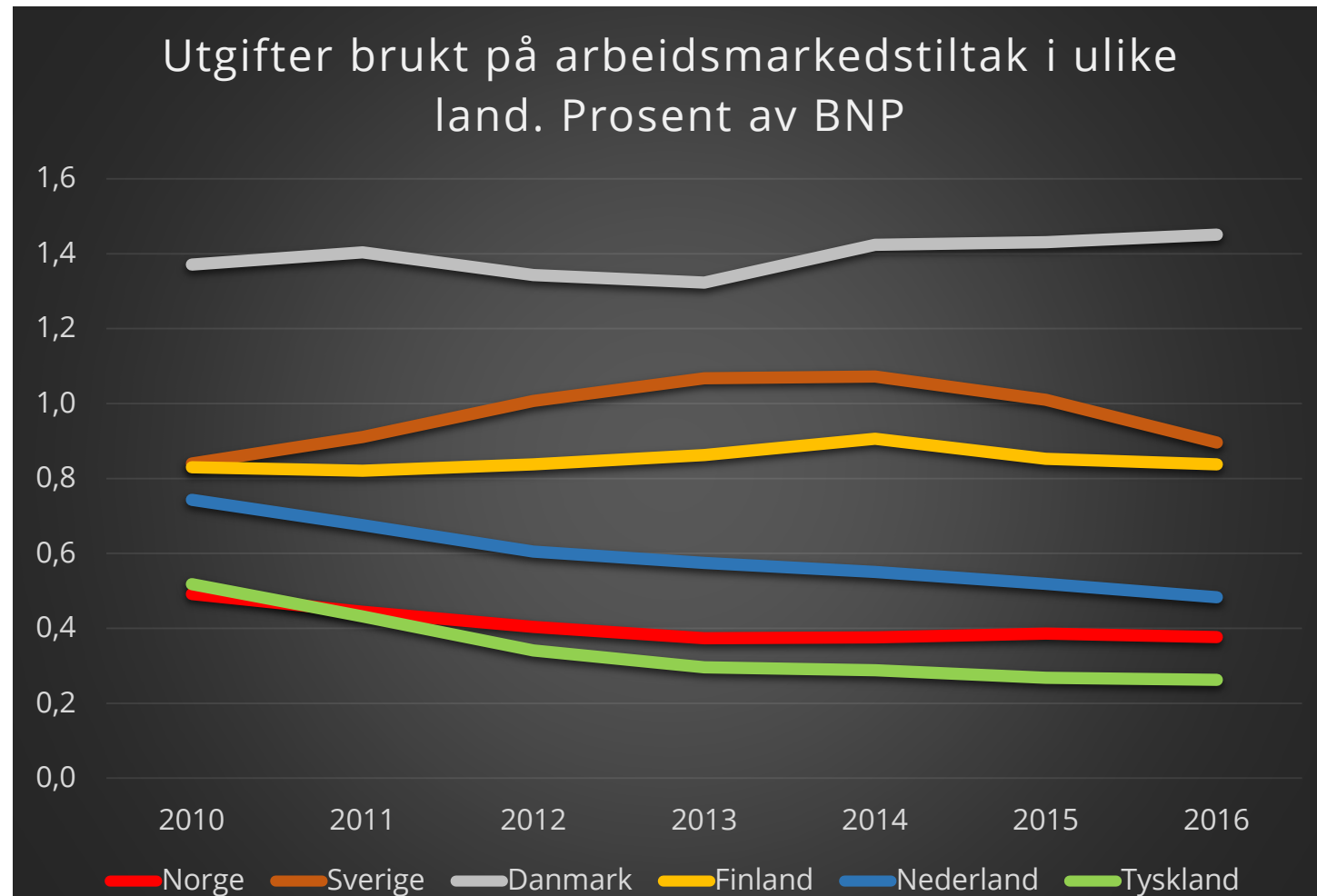
- Arbeid er i mange tilfeller helsebringende ved vanlige årsaker til uføretrygd
- Kun $\frac{1}{4}$ av nye mottakere får gradert uføretrygd
- For lite vekt på etterspørselssiden i arbeidsmarkedet

En arbeidsorientert uføretrygd

- Helsejustert lønn, der arbeidsgiver betaler en timelønn som bygger på ordinær lønn, justert for reduksjonen i produktivitet
- Uføretrygd gis som kompensasjon for redusert timelønn, og eventuelt også for redusert arbeidstid
- Andre tiltak for å bedre jobbmulighetene
- Gradvis innføring

Oppfølging, helse og kompetanse

- Tettere og bedre oppfølging
- Mer bruk av arbeidsmarkedstiltak
- Bedre samvirke mellom NAV og helsetjenesten
- Mer kunnskap om effekter av tiltak

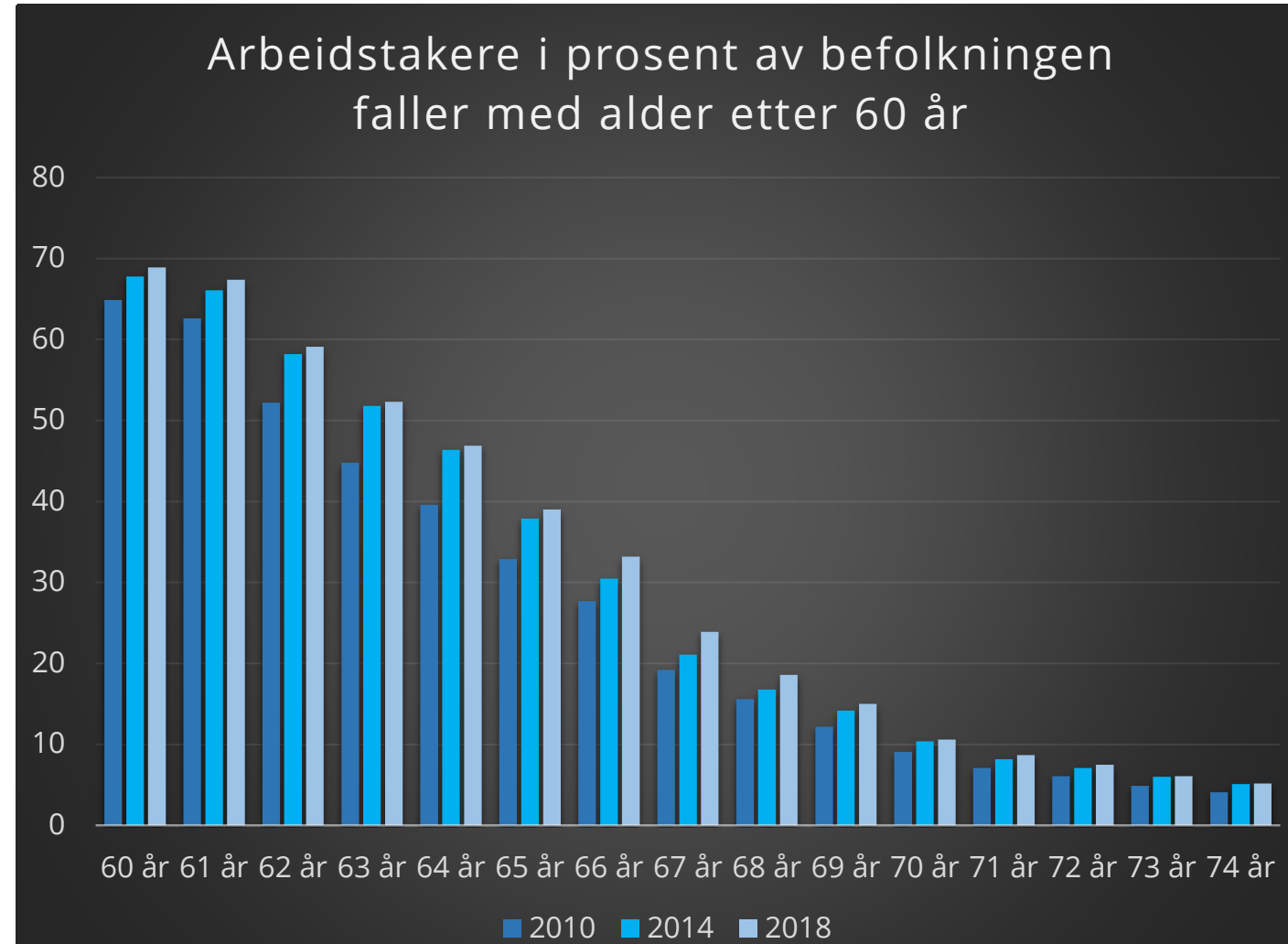

Lettere innpass i arbeidslivet

- Tilstrekkelig etterspørsel etter arbeidskraft
- Økt bruk av lønnstilskudd
- Forsterke etablererstøtte for arbeidsledige
- Gjøre prøvetiden mer reell

Bedre sysselelingsmuligheter for eldre

- Vekt på kompetanse og styrket etterspørsel
- Redusere aldersgrensen til 70 år
 - Justerte lønns- og arbeidsvilkår
- Gjennomgå særaldersgrenser

NOU

Norges offentlige utredninger 2019:7

Arbeid og inntektssikring

Tiltak for økt sysselsetting